

3391

24

Edvard Persson f. 1860 d. 3 okt. nr 1 Bökemåla. Bo-
satt på nr 1 Bökemåla.

När skatan skrattar utanför husknuten - väntar kärt
främmande.

Katten tvättar sig och tar tassan upp över öronen -
främmad.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
3

Tecken.

3391

25

Staffans ske annandagsmorgon. Då skulle de ut och rida.
Då red de bara i gårdarna och knackade på dörrar och fönster
och red i väg så fort de orkade, så att de inte skulle kunna ta dem.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

4

Staffans-
ritt.

Blekings
Brekne led
År 1929

Staffans ritt
av Eds. Persson
f. 1880, Östbovalla

3391

26

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Och skymta inte för gluggen. - - - -

2 vers/ Men kom till mig i morgon
förrn innan hanen gal
för då är gråskägg borta
han är vid kvarnen och mal.

5

Vaggvisa.

Där var 2 versar på den vaggvisan men jag kommer inte ihåg mer än
än den ena. De sjöng den allmänt häruppe, när de vissade
barnen.

Variant: Se Annette Svensson, där även melodi finnes.

Skriv endast på denna sida!

3391

27

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Edvard Persson.

1) Go afton I som hemma är
Maj vare välkommen
i afton så viljom vi gästa här
Linden den bär gröna löv om våren.

2) Nu sätter vi maj uti edert le
maj vare välkommen
och vaknen upp i Herrans fre
linden den bär gröna löv om våren

Nu sätter vi maj uti eder knut
här väntar vi oss någon ut

Nu hörer vi mor uppå golvet gå
hon letar efter ägg i var eveliga vrå.

O mor hon är en tärna
hon giver oss ägg så gärna

Och far han är en goder man
han hjälper till så gott han kan.

3) Det första vi beder Eder om
misstycken ej för det vi kom.

MM

6

Majvisa.

3391

Edvard Persson, Bökemåla.

Ljuvligt är det om sommaren
då alla ängar stå i blomma
men ännu större nöje är
att se sin käraste komma.

Intet vet jag just vem det är
för alla flickor jag håller kär
allt uppå vida jorden.

2 v. Amanda lilla var så nått och fin
att hennes ögon för mig glimma
Kristina lilla vill jag kalla min
och Ida jag ej övergiver
Gustava lilla var min ädla ros
Johanna lilla vill jag sova hos
men Karin det var själva livet.

Raska flickor tycker väl om mig
för det jag är så stadiger till sinnes
men lyckan byter så ofta om
då tar jag flickan, där hon finnes
Ja raska gossar, gör Ni som jag
tag er en flicka, byten om var dag
låt ingen utav dem för gamla bliva.

Första gången jag hörde denna över 40 år sen i Hoby

3991

29

socken. Det var en man som hette Samuelsson han var alltid full, när han sjöng den och det blev därför ingen reda med melodien. Han sjöng alltihopa i en ton.

x

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

8

Edvard Persson, Bökemåla.

Noaks ark.

9

Vi prisa högljutt gamla testamentets dar
Då levde paradiset liv i en och var
Vår Herre skipade själv både lag och rätt
Men nu för tiden går det till på annat sätt
 Gunås tralalala

Men när som ondskan börjar bliva alltför svår
så gav Gud människan två tusen nådeår
om efter denna tid hon ej var bättre då
så skall varenda käft inunder vatten stå
 För synd tralalala

Men när de tusen nådeåren tagit slut
så var man ej en smula bättre än förut
vår Herre sände då en väldig syndafloed
att bota både folk och få för övermod
 Bra hårt tralalala

Men för det jorden ej för folktom skulle bli
så lät Gud Noak från förstörelsen gå fri
han jämte sin familj från sjönöd räddades
och i en ark av Herren själv instuvades
 Med gods tralalala

3391

31

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

10

Men när de lågo i sin sömn en stormig natt
så stötte skutan hastigt uppå Ararat
i skjortan Noak då på däcket rusar opp
och efter kommer gumman uti kort galopp
Och skrek tralalala

Ja det blev skrik och villervalla i en hast
men trodde att Hin skulle taga både båt och last
men Noak rådligast av alle man på däck
kröp ner i skutan för se om den var läck
Av törn tralalala

Men skutan höll, ty den var ej av engelsk plåt
från Sverige var varenda bit i Noaks båt,
och Noak glad och fri att vara än vid liv
omfamnar söner, döttrar, och sitt eget viv
Och grät tralalala

Hade gubben Noak drunknat med sin fru
vi hade gästtat då på havets botten nu
en skål för Noak då i botten tömmer vi
ty han har räddat oss ifrån att fiskar bli
Hans skål tralalala.

Blekmal
Bröte
År 1929

3391
Brötegille.
Född 1890 i Blekmal

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

Linnet skar man aldrig utan ryckte opp den och böste av jorden, så att den blev ren på rötterna också. Sedan band de den i kärvar. Sen fick den stå på fälten och torka en tid, det var godtyckligt hur länge. När det blev torrt repades knipplet på en hörrepa, som bestod ^{av} ett träblock med järnpinnar eller spikar. I knipplet var fröna, vilka gömdes till utsäde. Så torkades själva linet, dels i baster (små hus, som var gjorda till det), dels vid berghällar. Det gick så till att de lade linet på trästänger och eldade under. Inne i basten var ugn inmurad. När de torkade ute så kallades torkeplatsen snugga. I basten var det mycket hett sedan dörrarna stängts.

När linet var torrt så skulle det brytas på bröter av boketrä, det skulle alltid vara boketrä ungefär två meter långa. Så tog man i handtaget. Själva foten och handtaget kallades "brötekäkar". Det var två slags brötekäkar

1) Krossbröte (ar) och 2) skavbröte (ar). Karlarna hade krossbröte; de krossade linet. Fruntimren hade "skavbrötar"; de skavade linet. Skättefall kallades avfallet vid denna procedur.

Sen skättade man linet. Man hade skätteträ av bok. I dessa hade man kretat namn och krumelurer. Så hade man en skättestol och så lade man linet på den och slog flitigt med skätteträet.

Därefter häcklades linet. Man hade då en häckla som var lik hörrepan fastän mycket tätare. Av det finaste blev det tågor och av det grövre blånor.

Sedan var det färdigt att spinna.

Efter arbetets slut hade man storartat gille med mat och brännvin. Och så dans, kadrill, Engelska och gammaldags vals och polskor var de galna med på den tiden. Musik var det ibland; det var då riktigt storartat det var någon spelman, som spelade fiol. Annars sjöng man till dansen.

3391

34

Det var en gammal man, som hette Karl Svensson, som
vid brötegillan och slättergillan alltid sjöng följande
visa:

Vid vägen satt en gammal man
han sade dessa ord försann
si varför gråter du, min vän,
har du slätt ingen tröst igen.

- - - - -

När ålderdomen trycker på
och man med stav i hand får gå
då bör man ha en vän för sig
till minne från sin ungdomstid.

Jag minns inte fler versar, och det är frågan om, huruvida
Karl Svensson kunde fler. Jag tror det knappt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

3391

35

Linsådd: Det var alltid särskilda dagar man sådde på. När enebuskarna rök skulle man så korn. När tallkottarna vände sig var också kornmärke. Såkar eller såmått hade man linfrö i. Två personer gick i sällskap och sådde linfröna. Den ene gjorde fåror i jorden med hacka eller fjärjkrok. Sedan sådde den andre mellan fåror. Dessa fåror drogs med gott och väl två meters mellanrum; det var för att se var man hade sått, som man drog fåror, vilka sålunda voro gränsmärken.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

*Riksdagen
Fästare till
Ordre till
av 1869*

3391

*Peter Christensen 36
Högskolan i Uppsala
Juni 1869; Båstena*

Fågelstro.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

När det var någon, som var sjuk och en fågel kom och satte sig på fönsterspröjsan och hackade på fönstret så betydde det att den sjuke skulle dö.

Svalorna låg på sjöbottnen om vintern. En trovärdig man här sade att han var med och körde fram stockar på en hållning vid en sjö. På våren när vattnet var rent skulle de flotta. När de släppte ner stockarna stötte de till sjöbottnen och där kom upp så mycket svalor.

När ugglan skrek i närheten av huset - bådade lik.

När svalan flyger lågt - regn.

Om det blåste hårt julanatt skulle det bli mycket frukt. *en*

18

3391

37

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Tomtar var smått folk som huserade vid vattendrag.

Sven Jonasson i Örsjömåla talade om att han, när han var sågare här nere vid ett såg, alltid stängde kvarnen en timme kl. 12 på natten emedan tomtarna härjade om. En gång hade han inte stannat till kl. 12 därför att man hade mycket att göra. Rätt vad det var stannade emellertid sågen av sig själv. Då sprang han ned och tittade i spånkistan, där sågspånen trillade i. Då satt där en liten gubbe med röd luva. Han hade satt axeln under sågveven. Vattnet forsade emellertid på och dagen efter fick de skicka åstad veven. Den hade brustit.

fol.
tryck
Uppf. Arthur Halmgren 1929
Ber. Edv. Persson. 3391

38

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Maran rider folk i sömnen. De kan inte rista av sig den.

Gastar hörde väl till trollen. De brukade tjuvåka. Det var en, som hade fått en sådan på. Hästen drog så han svetades. Då drog mannen ut dragnageln som håller samman de två kärrorna i vagnen. Det passade han på att göra när de åkte upp för li. Då åkte bakkärran tillbaka, som gästen satt på. Bonden gick vid sidan. Då skrattade gästen och sade: "Max och jag, vi aker."

De kunde bli fri från gästen om de gick fram och var riktigt kvicka öppnade på huvelaet på hästen och spottade tre gånger genom det. Det vågade de emellertid inte gärna göra. Vore de inte kvicka nog så fick de en örfil, så att de stöp och kunde knappt resa sig, ty de domnade bort för en stund.

Blekinge
Bjäre
Årdalen

3391

Anten Mellander 39
Bor Edr. Elderson
7. 1860
Bortbytingar.

När de se folk, som är ovanligt små eller på annat sätt vanskapta, så säger de här: Det är en bortbyting

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

3391

Slåttegille.

En 16, 20 personer kunde man samla ihop den sista dagen man skördade. Det skulle vara mer folk då än de andra dagarna. Sen blev det gille på kvällen med mat och brännvin med dans.

40
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

19

3391

Näcken.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

I Stora Örsjön vid Svantevik har näcken sin hemvist.

Den har man sett många gånger komma opp på allmänna härads-
vägen och skrämt folk. Han har visat sig i olika skepnader,
men till sist förvandlats till en vit häst. Ibland har de
mött liktåg men hur det nu varit så har det förvandlats till
en vit häst som har sprungit ner i sjön så att det dånat
och vattnet stod skyhögt omkring honom. Näcken spelade inte
utan det var en vit häst.

B.H.
Bristena hsk

Ängd sin
1929

Nyppd. Arthur Helsingren
Vehemum

Ben. Edv. Persson
f. 1860 i Bohemien

42
3391

Här är en plats här i Bökemåla. Gamle gård. Det har varit hus sedan 100 år tillbaka. De husen brann ner; det var huvudgården för hela Bökemåla. Där stod en stor lönn och ruiner från källaren. Vi samlades där midsommaraftnar och tog ett glas. Där grov man en gång för att kasta opp grus på vägen och hittade ben (efter människor troligen). Benen undersökte man aldrig utan grov ner dem igen. Folk trodde att där stått ett slag. Spökhistorier blev det inte om det.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Märkesplats

3391

43

Skogsman ett fruntimmer, som var mycket vacker fram-
till, men baktill var hon urholkad som ett baktråg. När
man hade gått vilse en stund i skogen måste man vränga
tröjan för att komma på rätt spår igen. Då satt skogsman
på en sten och skrattade för att hon hade lyckats förvilla
en. I synnerhet är det unga män, som skogsman förvillar.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

44
3391

Drakar låg och vaktade pengarna. Här i Svalhult i Er. Hoby socken är en liten göl, Svalhultagöl, där finns en stor kopparkittel som är fullproppad av guld och pengar. Den har de försökt många gånger att få opp. De ha fått den så långt som till själva kanten, men den har alltid gått ner igen. Så blev det upplyst, att om man spände för två tvillingsoxar så skulle de kunna dra opp den. Men man fick inte tala under tiden den kördes opp, vilket skulle ske före solens uppgång. Man fick inte äta innan. Det skulle vara tigandes och fastandes. Man anskaffade ett par tvillingoxar och tog reda på kitteln och fäste länkar i den och oxarna före och körde den omkring 100 meter opp för Svalhultalid. Men när de voro nära gården, Svanhultagård (huvudgården), så sade den ene: "Nu är det gjort", men i samma nu brast örat i kitteln och den gick i gölen igen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

23

3391

45

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tomten bar till folket, som han bodde hos, allt möjligt, som han stal från andra gårdar. Hans mesta sysselsättning; han var mest mån om kreaturen. Det var en som talade om att de hade mött en sådan där fora med tomtar. De hade alla stora bördor (bysar) men en av tomtarna bar så lite. Då sade de till honom: "Det var rysligt vad du bär lite".
-"Ja," svarade tomten, "de kan inte fordra mer av mig, för jag är inte mer än nattagammal." Julafton fick tomten smaka alla rätterna på julbordet. De satte de ut till honom på logen. Han skulle smaka av dem för att man skulle få god tur och vara väl kända med tomten.

24

3391

Midsommarbrud. Vid dansflaken kunde man få se midsommarbrud midsommarafton. Hon var klädd i blekingskjol, vit kjol och rött liv och hade krans av skogsblommor runt om schalettén. Alla skulle dansa med henne. Det skulle väljas ut en ibland de skönaste bland ungflickorna till midsommarbrud.

Blekinge
Kronans län
Åryd S:
1929.

Uppf. Arthur Mattingen
Läraren
Ber. Edo. Persson f. 1860
Kokemåla

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Blubing
Pöjätens hof.
kyrka / sm.

Mycket. av Arthur Waldengren
1929 Vetenskap.

3391

Odens hundar. Det var en, som gödde grovt och gödde
med fint skall. De flög omkring i luften. När de hörde dem
i luften så påstod de, att de voro ute och jagade efter
skogsnuan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

3391

98

Vättrar mjölkade korna ute på fälten. Hur de såg ut
har jag aldrig hört talas om.

Skogsrån, hur hon såg ut vet jag ej.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—*—
27

3391

49

Här är en vaggvisa, som jag hörde när jag var barn, för
55 år sen.

Vaggvisa: Så vyssade jag min lille dräng
 så följde jag honom i säng
 för geden o. bäckten o.
 o. hösan o. såcken
 kalen o. koen, grisen o. soen
 o. fåret o. lommet o. baggen määä.

Endast den versen. Den vaggvisan sjöng en ambulering
skollärare här i Bökemåla. Han var väl 40 år när han kom
till Bökemåla från Skåne, Jag hörde den två år innan jag
konfirmerades, för 55 år sen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

3391

Fingals visa.

50

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

—♦—
29

- 1) Ensam i skuggrika dalen
tätt vid den svalkande ström
bodde befriad från kvalen
Fingal, en herde så öm.
- 2) Sorger och oro och smärta
och hela världenes kval
ägde ej rum i hans hjärta
trivdes ej uti hans dal.
- 3) Då såg han en morgon vid strömmen
en flicka, som låg där och bad
skön som en engel i drömmen
och som själva livet så glad.
- 4) Fingal gick bort till den sköna
och tog henne uti sin famn
och drog henne ner i det gröna
tätt vid den svalkande strand.
- 5) Huldaste flicka han sade
Vill du ej bliva hos mig
bliva hos Fingal, den glade
som aldrig vill skiljas från dig.
- 6) Rodnande stammar den sköna:
"Jag kan ej bliva hos dig
ty jag är väl ingen herdinna
O, Fingal, Du kan ej få mig".

3391

57

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

- 7) Kinder mot kinder de bränner
Fingal gav flickan en kyss
bort hon i vrede sig vänder
Fingal står ensam som nyss.
- 8) Fingal gick bort till sitt galler
tager sin båge och för
spänner den, skjuter och faller
blickar mot himlen och dör.

P. 1.
Björns Ud.
Använd om
1929

3391
Jätten Finn.

uppt. A. Malin
Vokernum
Ber. Edw. Persson
f. 1860 i Böken äta

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

31

De berättade här när jag var barn att Lunds domkyrka inte kan bli färdig, därför att Jätten Finn.

Sagan om Ljungby horn och pipa. Den, som red från berget där han tog hornet och pipan, hörde att man skrek: "Rid åkern den fårda och inte vägen den hårda." För varje gång hästen tog ett galopp, så tog han många fåror på en gång, men trollen måste springa fåra opp och fåra ner, så de hann inte med.